Ügyszám: ABI-6673-4/2010/P

Dr. Navracsics Tibor miniszter részére

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Kossuth Lajos tér 4.

1055

Tisztelt Miniszter Úr!

Számos panaszbeadvány érkezett hozzám az elmúlt időben, amelyben az érintettek azt kifogásolták, hogy elveszett, illetőleg ellopott személyazonosító igazolványukkal visszaélve mobiltelefon-előfizetéseket kötnek, autókat, ingatlanokat vásárolnak, autókölcsönzőkből autókat lopnak, cégeket jegyeztetnek be, valamint hiteleket vesznek fel a nevükben, ezzel a szolgáltatóknak is hatalmas anyagi károkat okozva. Az érintettek hiába jelentették be az okmányok ellopását, elveszését, folyamatosan arra kényszerülnek, hogy az adóhatóság, a vám-és pénzügyőrség, a rendőrség valamint a követeléskezelő cégek előtt tisztázzák magukat. Ennél fogva az érintett önhibáján kívül olyan helyzet áll elő, amely amellett, hogy hátrányos következményekkel jár számára, családja nyugalmára is rányomja a bélyegét. A rendőrség általában megszünteti a nyomozást, mivel az elkövető kilétét megállapítani nem tudja.

Tekintettel arra, hogy ez a helyzet sérti az állampolgárok személyes adatok védelméhez és jóhírnévhez fűződő jogát, valamint emberi méltóságát, továbbá mert a jogügyletek biztonságához jelentős közérdek fűződik, az ügyben az alábbi állásfoglalást teszem:

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 17. § (4) bekezdése értelmében a központi nyilvántartó szerv (Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala) a személyazonosító igazolvány, továbbá a személyi azonosítóról és lakcímről szóló hatósági igazolvány okmányazonosítóját megjelölő kérelmező részére a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása nélkül is adatszolgáltatást teljesít az okmányok kiadásáról, érvényességének, elvesztésének, eltulajdonításának, megsemmisülésének, találásának, megkerülésének tényéről.

A törvény ezen rendelkezése a lakosság biztonságérzetének növelését, a visszaélések számának csökkentését célozza azzal, hogy a fenti okmányok érvénytelenségének, elvesztésének, eltulajdonításnak ténye bárki által ellenőrizhetővé válik. A törvényben foglalt szabályozás mindezt úgy valósítja meg, hogy az okmány számán és a fenti tényeken kívül más személyi adat nem válik megismerhetővé a kérelmező számára.

Az említett visszaélések megakadályozására tehát a hatályos jogszabályok jogalapot biztosítanak, mindazonáltal jelenlegi formájában ez a megoldás nem hatékony.

Egyrészről ugyanis igen költséges, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából teljesített adatszolgáltatásért, a kapcsolatfelvétel céljából való megkeresésért, valamint értesítésért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 16/2007. (III. 13.) IRM-MeHVM együttes rendelet mellékletében foglaltak értelmében a fizetendő díj a díjtétel és az adatszolgáltatásban érintett személyek vagy személyazonosító igazolványok számának (a továbbiakban: tételszám) szorzata, de legalább 3500 Ft. A díjtétel mértéke: 730 Ft/tétel.

Az ügyintézési határidő pedig a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 82. §-ának (3) bekezdése valamint 33. §-a (1)

bekezdése értelmében 22 munkanap, amely időtartam gyakorlatilag értelmetlenné teszi az adatlekérdezést, hiszen a szolgáltatók, eladók az ügyféllel annak megjelenésekor, azon nyomban szerződést kötnek.

Az adatszolgáltatáshoz tehát a jogalapot az Nytv. 17. §-ának (4) bekezdése biztosítja, mindazonáltal ahhoz, hogy a törvényben meghatározott célok – így a lakosság biztonságérzetének növelése, a visszaélések számának csökkenése, az állampolgári jogbiztonság, valamint a jogügyletek biztonságához fűződő közérdek – megvalósuljanak, szükséges lenne, hogy az adatszolgáltatás haladéktalanul és ingyenesen történjen a nyilvántartásból. Ez a megoldás a bűncselekmények felderítését végző nyomozóhatóságok munkáját is megkönnyítené azáltal, hogy jelentős idő, pénz illetőleg energia megtakarítással járna.

A fentiek alapján javaslom, hogy a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának weboldalán biztosítsanak egy olyan lekérdezési lehetőséget, ahol a felhasználó az okmányazonosító megadásával információt kaphat az okmány (a személyazonosító igazolvány, valamint a személyi azonosítóról és lakcímről szóló hatósági igazolvány) kiadásáról, érvényességének, elvesztésének, eltulajdonításának, megsemmisülésének, találásának, megkerülésének tényéről.

Tájékoztatom, hogy ez a megoldás más országokban már sikeresen működik, így például Szlovéniában is.

Tisztelt Miniszter Úr!

A fentiekből kiindulva a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 25. § (1) bekezdésében szabályozott jogomnál fogva felkérem Önt, hogy a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának weboldalán elérhető adatbázisból történő ingyenes és azonnali lekérdezés megteremtése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg. Megtett intézkedéseiről kérem, szíveskedjen tájékoztatni.

Számos esetben az ügyvédi közreműködést igénylő jogügyletek (cégalapítás, ingatlan átruházás) esetében is tapasztaltam személyes adatokkal való visszaéléseket. Ennek okán javasolom a Miniszter Úrnak azt is, hogy a jogügyletek biztonságának erősítése érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló 2007. évi LXIV. törvény által az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvénybe beépített rendelkezések – a jelenlegi diszpozitív szabályozás helyett – tegyék kötelezővé az ügyvédek számára azt, hogy a jognyilatkozatot tevő fél és meghatalmazottja személyazonosságának igazolására alkalmas, bemutatott hatósági igazolványa, és tartózkodásra jogosító okmánya nyilvántartási adatokkal való egyezőségének és érvényességének megállapítása céljából keressék meg a személyiadat- és lakcímnyilvántartást, a járművezetőiengedély-nyilvántartást, az útiokmány-nyilvántartást vezető vagy a központi idegenrendészeti nyilvántartás adatait feldolgozó hatóságot.

E tárgyban javasolom a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 122. §-ában foglalt szabályozás figyelembevételét.

Együttműködését előre is köszönöm.

Budapest, 2010. november 29.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András